EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 9.7.2025
COM(2025) 394 final

2025/0212 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Maailman kauppajärjestön yleisneuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta WTO:n poikkeusluvan myöntämistä koskevan sellaisen päätöksen hyväksymiseen, jonka nojalla Yhdysvallat voi myöntää tullittomuuskohtelun Yhdysvaltojen antaman Karibian alueen talouselvytyslain (CBERA-lain) mukaisesti

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä Maailman kauppajärjestön (WTO) yleisneuvostossa unionin puolesta otettavan kannan vahvistamisesta sellaisen päätöksen suunniteltuun hyväksymiseen, jolla myönnetään WTO:n poikkeuslupa, jonka nojalla Yhdysvallat voi myöntää tullittomuuskohtelun vuonna 1983 annetun Karibian alueen talouselvytyslain, sellaisena kuin se on muutettuna Karibian alueen talouselvytyslain soveltamisalan laajentamisesta vuonna 1990 annetulla lailla, jäljempänä ’CBERA-laki’, säännösten mukaisesti nimettyjen Keski-Amerikan ja Karibian alueen edunsaajamaiden ja -alueiden tähän kohteluun oikeutetuille alkuperätuotteille 30. syyskuuta 2030 saakka.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Marrakeshin sopimus Maailman kauppajärjestön perustamisesta

Marrakeshin sopimus Maailman kauppajärjestön perustamisesta, jäljempänä ’WTO-sopimus’, tuli voimaan 1. tammikuuta 1995.

Euroopan unioni on sopimuksen osapuoli.

2.2. Maailman kauppajärjestön ministerikokous ja yleisneuvosto

WTO-sopimuksen IV artiklan 1 kohdan mukaan ministerikokouksella on valta tehdä päätöksiä kaikista monenkeskisten kauppasopimusten alaisista asioista.

WTO-sopimuksen IV artiklan 2 kohdan mukaan ministerikokouksen istuntojen välisenä aikana yleisneuvosto huolehtii sen tehtävistä.

WTO-sopimuksen IX artiklan 1 kohdan mukaan päätökset tehdään WTO:ssa yleensä konsensuksella.

2.3. WTO:n yleisneuvoston suunniteltu säädös

WTO-sopimuksen IX artiklan 3 kohdan mukaan jäsenelle voidaan poikkeuksellisissa olosuhteissa myöntää poikkeuslupa velvoitteesta.

Yhdysvaltojen pyynnöstä WTO:n yleisneuvoston on määrä tehdä päätös myöntää WTO-sopimuksen IX artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti WTO:n poikkeuslupa, jotta Yhdysvallat voi myöntää CBERA-lain nojalla tullittomuuskohtelun siihen oikeutetuille Keski-Amerikan ja Karibian alueen edunsaajamaiden ja -alueiden alkuperätuotteille, jäljempänä ’suunniteltu säädös’.

Pyyntö perustuu CBERA-lakia koskevaan nykyiseen poikkeuslupaan, jonka voimassaolo päättyy 30. syyskuuta 2025. Tämän vuoksi suunnitellun säädöksen tarkoituksena on myöntää uusi poikkeuslupa 30. syyskuuta 2030 saakka Yhdysvaltojen pyynnön mukaisesti (G/C/W/870).

Suunnitellusta säädöksestä tulee WTO:n jäseniä sitova WTO-sopimuksen IX artiklan 3 kohdan ja II artiklan 2 kohdan mukaisesti, joista viimeksi mainitussa määrätään seuraavaa: ”Liitteisiin 1, 2 ja 3 sisältyvät sopimukset ja niihin liittyvät oikeudelliset asiakirjat ... ovat erottamaton osa tätä sopimusta ja sitovat kaikkia jäseniä.”

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Yhdysvallat on pyytänyt tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 (GATT 1994 -sopimus) I artiklan 1 kohdan ja XIII artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla WTO:n

poikkeuslupaa, jotta Yhdysvallat voisi myöntää CBERA-lain nojalla 30. syyskuuta 2030 saakka tullittoman kohtelun siihen oikeutetuille Keski-Amerikan ja Karibian maiden ja alueiden, jäljempänä ’edunsaajamaat’, alkuperätuotteille.

Yhdysvallat on toimittanut pyynnön WTO-sopimuksen IX artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti. Yhdysvallat perustelee pyyntöä köyhyyden ja epävakauden runsaalla esiintymisellä Karibian alueen maissa ja toteaa, että näiden pienten maiden talousnäkymiä haittaa entisestään niiden alttius luonnonkatastrofeille. CBERA-lain nojalla saatavat hyödyt on tarkoitettu laajentamaan taloudellisia mahdollisuuksia ja edistämään vakaamman ja vauraamman alueen luomista.

Yhdysvaltojen mukaan CBERA-lain nojalla myönnettävä tullittomuuskohtelu ei saa rajoittaa sellaisten muiden jäsenten etuja, jotka eivät hyödy tällaisesta kohtelusta, eikä ole odotettavissa, että tullittomuuskohtelun voimassaolon jatkaminen vähentäisi merkittävällä tavalla CBERA-lain nojalla tullittomuuteen oikeutettujen alkuperätuotteiden tuontia Yhdysvaltoihin muista kuin järjestelyn edunsaajamaista.

Tämä pyyntö perustuu olemassa olevaan CBERA-lain nojalla myönnettyyn tullietuuskohtelua koskevaan poikkeuslupaan, joka myönnettiin alun perin 15. helmikuuta 1985 1. tammikuuta 1984 ja 30. syyskuuta 1995 väliseksi ajanjaksoksi[1] ja joka on tällä hetkellä voimassa 30. syyskuuta 2025 saakka.

Yhdysvaltojen pyyntö johtuu alueellisten mahdollisuuksien edistämisestä kumppanuuksin vuosina 2006 ja 2008 annettujen lakien (Haitian Hemispheric Opportunity through Partnership Encouragement Act 2006 ja Haitian Hemispheric Opportunity through Partnership Encouragement Act 2008) ja Haitin talouden edistämisohjelmasta vuonna 2010 annetun lain (Haitian Economic Lift Program Act of 2010) (CBERA-laki sellaisena kuin se on muutettuna) voimassaolon päättymisestä.

Poikkeusluvan myöntäminen ei vaikuttaisi kielteisesti unionin talouteen eikä kauppasuhteisiin tämän poikkeusluvan edunsaajamaiden kanssa. Unioni tukee lisäksi toimia, joilla torjutaan köyhyyttä ja tuetaan vakautta. Sen vuoksi yleisneuvostossa esitettävänä unionin kantana olisi oltava poikkeuslupapyynnön puoltaminen.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.

Ilmaisu ”säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia”, kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka ”voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa”[2].

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

WTO:n yleisneuvosto on sopimuksella eli WTO-sopimuksella perustettu elin.

---

1 (BISD 31S/20).

2 Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

Säädös, joka yleisneuvoston on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla WTO-sopimuksen II artiklan 2 kohdan ja IX artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta esitettävä kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavalla päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta, eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät yhteiseen kauppapolitiikkaan.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana olisi oltava SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska WTO:n yleisneuvoston säädöksellä pannaan täytäntöön WTO-sopimuksen poikkeuslupia koskevat määräykset, se on aiheellista julkaista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen, kun se on annettu.

2025/0212 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Maailman kauppajärjestön yleisneuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta WTO:n poikkeusluvan myöntämistä koskevan sellaisen päätöksen hyväksymiseen, jonka nojalla Yhdysvallat voi myöntää tullittomuuskohtelun Yhdysvaltojen antaman Karibian alueen talouselvytyslain (CBERA-lain) mukaisesti

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Marrakeshin sopimus Maailman kauppajärjestön perustamisesta, jäljempänä ’WTO-sopimus’, tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

(2) WTO-sopimuksen II artiklan 2 kohdan mukaan ”liitteisiin 1, 2 ja 3 sisältyvät sopimukset ja niihin liittyvät oikeudelliset asiakirjat (myöhemmin ”monenkeskiset sopimukset”) ovat erottamaton osa tätä sopimusta ja sitovat kaikkia jäseniä.”

(3) WTO-sopimuksen IX artiklan 3 kohdan mukaan ministerikokous voi poikkeuksellisissa olosuhteissa päättää poikkeusluvan myöntämisestä jäsenelle WTO-sopimuksessa tai jossakin monenkeskisessä kauppasopimuksessa olevasta velvoitteesta.

(4) WTO-sopimuksen IX artiklan 3 ja 4 kohdassa vahvistetaan menettelyt WTO-sopimuksen liitteissä 1A, 1B tai 1C sekä niiden liitteissä olevia monenkeskisiä kauppasopimuksia koskevien poikkeuslupien myöntämiselle.

(5) WTO-sopimuksen IV artiklan 1 kohdan mukaan ministerikokouksella on valta tehdä päätöksiä kaikista monenkeskisten kauppasopimusten alaisista asioista.

(6) WTO-sopimuksen IV artiklan 2 kohdan mukaan Maailman kauppajärjestön, jäljempänä ’WTO’, ministerikokouksen istuntojen välisenä aikana WTO:n yleisneuvosto huolehtii sen tehtävistä.

(7) WTO-sopimuksen IX artiklan 1 kohdan mukaan päätökset tehdään WTO:ssa yleensä konsensuksella.

(8) Yhdysvalloille myönnettiin GATT 1994 sopimuksen I artiklan 1 kohdan nojalla 15 päivänä helmikuuta 1985 poikkeuslupa velvoitteista ajanjaksolle, joka alkoi 1 päivänä tammikuuta 1984 ja päättyi 30 päivänä syyskuuta 1995. WTO:n jäsenet uusivat poikkeusluvan 15 päivänä marraskuuta 1995 päättyväksi 30 päivänä syyskuuta 2005 ja edelleen 29 päivänä toukokuuta 2009 päättyväksi 31 päivänä joulukuuta 2014. WTO:n jäsenet jatkoivat 5 päivänä toukokuuta 2015 GATT 1994 -sopimuksen I artiklan 1 kohtaa koskevaa poikkeuslupaa ja laajensivat poikkeusluvan koskemaan GATT-sopimuksen XIII artiklan 1 ja 2 kohtaa 31 päivään joulukuuta 2019 saakka siinä määrin kuin se on tarpeen, jotta Yhdysvallat voi myöntää tullittomuuskohtelun

CBERA-lain säännösten mukaisesti nimettyjen edunsaajamaiden tähän kohteluun oikeutettujen alkuperätuotteiden tuonnille, ja jäsenet jatkoivat 17 päivänä lokakuuta 2019 vuoden 1994 GATT-sopimuksen XIII artiklan 1 ja 2 kohtaa koskevan poikkeusluvan voimassaoloa 30 päivään syyskuuta 2025 saakka siinä määrin kuin se on tarpeen, jotta Yhdysvallat voi myöntää tullittomuuskohtelun CBERA-lain säännösten mukaisesti nimettyjen edunsaajamaiden tähän kohteluun oikeutettujen alkuperätuotteiden tuonnille.

(9) Yhdysvallat on WTO-sopimuksen IX artiklan 3 ja 4 kohdan nojalla pyytänyt yleisneuvostoa tekemään päätöksen WTO:n poikkeusluvan myöntämisestä, jotta Yhdysvallat voi myöntää CBERA-lain nojalla tullittoman kohtelun siihen oikeutetuille Keski-Amerikan ja Karibian maiden ja alueiden alkuperätuotteille 30 päivään syyskuuta 2030 saakka.

(10) Yhdysvallat perustelee pyyntöä köyhyyden ja epävakauden runsaalla esiintymisellä Karibian alueen maissa, erityisesti Haitissa. CBERA-lain nojalla saatavat hyödyt on tarkoitettu laajentamaan taloudellisia mahdollisuuksia ja edistämään vakaamman ja vauraamman alueen luomista.

(11) Poikkeuslupa ei vaikuttaisi kielteisesti unionin talouteen eikä unionin kauppasuhteisiin tämän poikkeusluvan edunsaajamaiden kanssa. Unioni tukee lisäksi toimia, joilla torjutaan köyhyyttä ja tuetaan vakautta.

(12) On aiheellista vahvistaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan mukaisesti kanta, jonka Euroopan komissio ottaa WTO:n yleisneuvostossa unionin puolesta ja jossa puolletaan poikkeusluvan myöntämistä koskevaa Yhdysvaltojen pyyntöä, koska poikkeuslupa sitoo WTO:n jäseniä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kanta, jonka Euroopan komissio ottaa Maailman kauppajärjestön yleisneuvostossa unionin puolesta, on puoltaa WTO:n poikkeusluvan myöntämistä, jotta Yhdysvallat voi antamansa Karibian alueen talouselvytyslain nojalla myöntää 30 päivään syyskuuta 2030 saakka tullittomuuskohtelun siihen oikeutetuille Keski-Amerikan ja Karibian maiden ja alueiden alkuperätuotteille.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja